

Curieus pamflet uit 1941 leert:

OOK IN ERMELO "GEEN KNOOP VAN DE GULP VOOR DE WINTERHULP" EN "GEEN PIEK VOOR PIEK"

van de redactie

Via de heer Frans Bosch kwam de redactie in het bezit van een curieus pamflet met een nog curieuzere inhoud. Het is in 1941 geschreven door een Ermelo's lid van de N.S.B. wiens naam prominent onder het epistel staat afgedrukt. De redactie echter heeft om reden van goede smaak gemeend slechts de initialen

Veelzeggende leuze gekalkt op een poster die aandacht vraagt voor de collecte van de winterhulp.

van de - vrijwel zeker reeds lang overleden - schrijver te moeten vermelden. Het pamflet vertoont kenmerken van een zogeheten schotschrift. Dat is volgens Van Dale "een pamflet dat iemand op smadelijke wijze aanvalt". Over de herkomst weet Frans helaas niet meer te melden dan dat hij "het gered heeft van een stapel documenten die naar het oud papier zouden gaan". De tekst bestaat uit twee delen. Het eerste deel heeft de schrijver, zonder succes, aangeboden ter plaatsing in de toenmalige "Ermelosche Courant". In het tweede geeft hij aan "een anderen weg te zoeken om de waarheid te zeggen". Dat resulteerde in een geschrift dat de lezer anno 2005 een verassend blik biedt in de denkwereld van een Ermeloër die anderen "misleid" noemt, maar in wezen zelf slachtoffer lijkt te zijn van de geraffineerde nationaal socialistische propaganda. Hieronder de letterlijke tekst.

Aan de Ermelosche Courant is plaatsing gevraagd van het o.s. artikel.

Donderdag 30 januari j.l. kwam het comité voor de winterhulp met de

collectanten bijeen in de Gemeente-Kamer te Ermelo teneinde de intekenlijsten en de collecte bussen uit te reiken en de wijken aan te wijzen voor de 3e collecte. In deze bijeenkomst was aanwezig de heer v.d. Wart, commissielid. Op de vergadering te Nunspeet, waar de provinciale directeur de verschillende bezwaren tegen de organisatie besprak en goeddeels weerlegde, was de heer v.d.W afwezig. Op de bijeenkomst die voorafging aan de 2e collecte was de heer van de W. afwezig. Thans was de heer v.d W present. Met welk doel? De 2e collecte bracht in zijn wijk het totaal bedrag op van 30 cent. De 3e collecte, die welke op 31/1 en 1/2 gehouden is, leverde voor de heer v.d. W. en Gr. Emaus, waarvan hij directeur is, totaal niets op. Dadelijk bij het begin bleek reeds dat de heer v.d. W. niet aanwezig was om zijne geheele medewerking te verlenen; commissie lid zijnde. Hij zeide gekomen te zijn om inlichtingen: Is het waar dat een groot deel de opbrengsten besteed word aan salarissen? "Men" noemt een bedrag van f 100.000. Is het waar dat de leiding in handen is van menschen die niet de sympathie hebben van het grootste deel van het volk? De winterhulp is niet naar den geest van ons volk. De verschillende kerkelijke gemeenten zijn offervaardig genoeg om zelf voor hun armen te zorgen. Het lijststelsel deugt niet, Komt

een jood in aanmerking voor eene uitkering enz.. enz? Niets dan gekanker en gesaboteer. Nu is het niet mijne bedoeling dit gelaster en dit afbreken te weerleggen. Als het dit commissielid ernst was met zijn bezwaren, dan was de vergadering te Nunspeet de plaats om geweest om ingelicht te worden, en om mede te bouwen. En om welke andere redenen heeft de heer v.d. W. anders zitting genomen in de Commissie? Maar wat ik niet zwijgend voorbij wil laten gaan is zijne onjuiste maar als beleediging bedoelde ter sprake brenging van de N.S.B. En ik wensch hier in het openbaar, daartegen te protesteeren. Natuurlijk heeft iedereen het recht de Nat. Soc. grondstellingen te verwerpen. Als men de gespletenheid mooier vindt dan de eenheid - mij best. Als men ons Vaderland liever ziet veranderen in een nat.soc. Duitsche provincie dan in een vrij en zelfstandig nat. soc. Nederland - ik zou dit verschrikkelijk vinden. Maar er is niets, hoegenaamd niets, in de grondstellingen, en evenmin in de handelingen van de N.S.B. dat aan wien ook het recht geeft minachtend op de N.S.B. neer te zien. Maar het is het gewone verschijnsel: men draait altijd de zaken om. Zij die verantwoordelijk zijn voor den treurigen toestand waarin wij ons nu bevinden, beschuldigen de N.S.B. De feiten zijn echter dat niet de N.S.B. de

leiding had voor 10 Mei, maar de Democraten.

De feiten zijn dat de democraten de veroorzakers zijn van onze tegenwoordige ellende. De feiten zijn dat de N.S.B al jarenlang op talloze wondeplekken den vinger legde en gewaarschuwd heeft tegen het wanbeleid van Colijn, de Geer en Goseling.

Elke Democraat (ook de heer v.d. W.) kan niet beter doen dan rustig en stil in een hoekje te gaan zitten in plaats van afkeurend naar de N.S.B. te kijken.

Ermelo, 5 Febr. '41

J.B.

Het bovenstaande artikel kon niet in de Ermeloseche Courant opgenomen worden. Ook goed! Niemand kan ons kwalijk nemen dat wij dan een anderen weg zoeken om de waarheid te zeggen. En omdat wij dan toch in de noodzaak komen extra kosten te maken, willen wij de gelegenheid benutten nog iets meer te zeggen dan in het zoo kort mogelijk gehouden artikel hierboven.

Zoo richten wij ons dan eerst tot de niet van hooghartigheid ontbloote bewering dat de N.S.B. niet sympathiek zou zijn aan het grootste deel van ons volk.

En als wij dit zoo bekijken dan erkennen wij dit als een waarheid en tevens een bewijs van beleedigende arrogantie.

De oorzaak dat nog een groot

deel van ons volk afkeerig is van de N.S.B. ligt niet bij haar maar bij haar bestrijders, die nooit anders dan gelogen en gelasterd hebben omtrent de N.S.B. en niet meer de leugen van waarheid van de leugen kan onderscheiden. Hoe is het anders te verklaaren dat van 10 -14 mei talooze leden der N.S.B. als beesten behandeld zijn? Ongeveer een 10-tal van hen zijn eenvoudig vermoord. En dat zonder enige beschuldiging, laat staan bewijs van schuld. Integendeel, daar waren geen schuldigen. Neem hier uit Ermelo een voorbeeld. Mevr. H. is geïnterneerd geweest. Met een gehuwde dame uit Harderwijk, en een meisje van 23 jaar is deze dame die nog nooit een vlieg heeft kwaadgedaan, 4 dagen en 4 nachten opgesloten geweest bij pl.m. 30 mannen. Zonder enig beddegoed. Zonder warm eten. Ik wil geen bijzonderheden vertellen, maar als ik zeg dat de wijze van bewaking door de politie van Rotterdam beestachtig geweest is zeg ik niets te veel. In tal van gevallen , b.v. in Hoorn was het nog erger. En dat alles voor volmaakt onschuldigen. Niet een is ergens van beschuldigd, laat staan veroordeeld. Hoe is het mogelijk dat zoo iets ons volk onberoerd laat? De schuldigen aan de wandaden en moorden hebben nog steeds niet terecht gestaan. Wel zijn dit bewijzen dat van waarlijke christenheid en van ware beschaving veel verloren is gegaan .

Hoe is niet Duitschland afgeschilderd als een beestenbende, als cultuurloos, onbeschaafd volk van heidense Hunnen, als een volk met slavenketenen die alleen maar door geweld en terreur Heil Hitler schreeuwen! En ziet men nog niet door de gedragingen der Duitsche soldaten hoe een verkeerd beeld men van het Duitsche volk gekregen had?

Hoe is de Fuhrer niet bespot, gekleineerd, beleedigd en belachelijk gemaakt. Niets was aan hem goed. Schreef niet een predikant in een wijkblaadje ongeveer deze woorden: En toen kozen ze Judas tot Fuhrer. Wat een leugens zijn er niet omtrent Hitler verspreid, sommige te gemeen om neer te schrijven, anderen zoo onzinnig dat men versted staat hoe ze geloof hebben kunnen vinden b.v. Hitler zou een volslagen leeghoofd zijn (De groene Amsterdammer) of : Hitler is een nul maar Goering is een flinke kerel (alsof een flinke kerel achter een nul zou aanlopen). Al die leugens hadden geen ander doel dan ons volk de ooren dicht te stoppen tegen elk nat. soc. Geluid. Zoodat de N.S.B. voor doovemansoren heeft moeten preeken.

Om binnenlandsch politiek gewin, werd ons volk omtrent het nat. soc. Duitschland misleid. Het onbaatzuchtige Engeland zou onze reddende Engel zijn.

Zeker omdat het perfide Albion van Boerenvrouwen en kinderen

duizende en duizende engeltjes heeft gemaakt. Zeker ook omdat Engeland niet alleen ons land, maar ieder die het in den weg kwam, heeft weten weg te werken, al stuurde het dan ook altijd anderen daarvoor in het vuur.

Engeland heeft sedert 1850 niet minder dan 40 oorlogen gevoerd, en daarbij 1/6 van de wereld bijeengeroofd. Engeland heeft alleen uit gouddorst de Boeren in Transvaal en Oranje Vrijstaat geknecht ook thans weer heeft op 3 Sept. 1939

De stichting winterhulp appelleerde graag aan het roemruchte verleden van Nederland.

Engeland aan Duitsland den oorlog verklaard. Het was en is altijd Engeland dat steeds gedreven werd door Joodsche en verjoodschte plutocraten naar begeerte naar goud. En de stroomen bloed was het deel voor anderen.

Door de dag- en weekbladen, dag in dag uit, tot in de kleinste dorpen werden de leugens zonder ophouden aan de goedgeeloovige menigte voorgezet. De bioscoopen deden hun anti-Duitsche propaganda zo intensief en geraffineerd mogelijk. Er is geen terrein denkbaar of het werd benut om de grootste nonsens over het nat. soc. aan de man te brengen. En dan verblijdt men zich met het resultaat dat het grootste deel van ons volk afkerig is van de vernieuwing die zich aandient om de afgeleefde liberale denkwijzen te vervangen.

Toch is die nieuwe gedachte veel en veel sterker verbreid dan men zich zelf wijs maakt.

De kleine meerderheid van 4% bestaat al lang niet meer, want ze is sterk gegroeid. Er is niemand die dat zal willen ontkennen.

Persoonlijk schat ik dat bij een verkiezing thans meer dan 20 % van de stemmen op de N.S.B. zouden worden uitgebracht. Ook Colijn is van meening dat dit percentage ongeveer bereikt zou worden.

Immers deze schreef niet zoo lang geleden dat achter de N. Unie, Nat Front en de N.S.B. te zamen waarschijnlijk niet meer dan 20%

van de bevolking zou staan. Nat. Front heeft een te verwaarloozen percentage.

En achter de N. Unie schaart zich niemand omdat haar aanhangers bij eene verkiezing weer terug zouden vallen naar de partijen waarbij zij behooren (bijna uitsluitend R.K. Staatspartij) Zoodat dus volgens Colijn de de N.S.B. wel mag rekenen op een kleine 20 %.

En dan nog een opmerking. Als de N.S.B. niet de sympathie heeft van het grootste deel van het volk, hoe staat het dan met de A.R.? Achter haar staat ongeveer slechts 14% van het volk.

En bij het overige deel is deze partij zeer zeker niet geliefd. Staan de kleine luyden nu nog altijd achter deze meest kapitalistischen groep. Gaan den boeren nu nog de niet de oogen open? Ik weet het wel: het geestelijke gaat voor het materieele. Maar waarom geldt dit wel voor den kleinen man , voor de volgelingen, maar niet voor de grooten, de geldmachten? Waarom waren er altijd duizend bezwaren als het ging om de rechten van den werker? Waarom is er nog altijd zooveel sociaal onrecht? En moet dit nog langer zoo blijven? Er is nu *een zeer groote kans* dat sociale rechtvaardigheid gaat komen, waartegen alleen behoudzucht en hebzucht zich verzetten. Er is *zekerheid* dat dit thans bereikt wordt alsook gij medewerkt.

Weest fier. Laat aan anderen de haat

en de wraak gedachte.
Sluit U aan bij de N.S.B.
Uit Vaderlandsliefde.
Uit naastenliefde
Uit plichtsgevoel.
Uit het besef van
verantwoordelijkheid voor de
toekomst van Uw volk en vaderland.

J.B

Toelichting voor de lezers die de
bezetting '40 - '45 niet bewust
meemaakten.

De oprichting - eind oktober 1940
- van de Stichting Winterhulp was
een initiatief van de Duitse bezetters.
Deze stichting zou "behoefte
Nederlandse staatsburgers zonder
aanzien des persoons hulp en
ondersteuning verschaffen".
Naar voorbeeld van de Duitse
"Winterhilfe" zou ook in Nederland
daarmee alle "liefdadigheid" in één
organisatie zijn ondergebracht.
Aanvankelijk staan ook politiek
onverdachte Nederlanders niet
onwelwillend tegenover dit initiatief.
Maar voorzitter Carel Piek blijkt
zeer pro-Duits te zijn en Rost van
Tonningen, prominent lid van de
N.S.B., zit in het erocomité. Ook
de statuten zijn wel zeer letterlijk uit
het Duits vertaald. De Nederlandse
bevolking keert zich dan ook al
heel gauw af van deze organisatie
die zij vereenzelvigd met de gehate
Nationaal Socialistische Beweging.
De collectes mislukken grotendeels,

zoals ook uit het epistel van J.B.
vast te stellen is.

De "N. Unie" waaraan J.B. refereert
staat voor "Nederlandsche Unie",
een politieke partij opgericht in juli
1940 en aanvankelijk min of meer
gericht tegen de NSB. Daardoor kan
de Unie zich in veel sympathie van
de bevolking verheugen. In de loop
van 1941 komt de partij meer en
meer onder Duitse invloed en moet
zich allerhande Duitse maatregelen
laten welgevallen. Nadat de Duitsers
in juli 1941 de oude politieke
partijen verbieden, verdwijnt in
december van dat jaar ook de
Nederlandsche Unie.

Het "Nat. Front" waar J.B.
over schrijft was een Nationaal
Socialistische groepering. Dit
Nationaal Front is in 1940 ontstaan
uit het in 1934 opgerichte "Zwart
Front". Het had met name in
Brabant en Limburg enige aanhang
en is in 1941 geheel door de NSB
overvleugeld en uiteengevallen.

De N.S.B ten slotte, de Nationaal
Socialistische Beweging in
Nederland, opgericht in december
1931, is na 1940 voor veel
Nederlanders synoniem voor
"Landverraad" omdat deze partij
openlijk sympathiseert met de
Duitse bezetter.

W.P.

JAARLIJKSE ALGEMENE LEDENVERGADERING 2005

KRIJGT BIJZONDER TINTJE

door E. Lubbersen, waarnemend voorzitter.

De jaarlijkse algemene ledenvergadering van 2005 zal gehouden worden op maandag 21 februari in de theaterzaal van 'De Dialoog', Raadhuisplein 4 te Ermelo. Er zijn bijzondere redenen waarom wij aan deze vergadering een apart artikeltje wijden. Op deze avond beëindigt de heer H. J. van Beek zijn voorzitterschap, een functie die hij vanaf 4-4-'90 heeft bekleed. Officieus hebben wij hem voor de wijze waarop hij gedurende die periode aan dat voorzitterschap inhoud heeft gegeven, op de receptie ter gelegenheid van zijn 80-ste verjaardag al tot erelid benoemd. Omdat dit een gebeurtenis is die, mede omdat hij het eerste en enige erelid is, naar onze mening temidden van de leden moet plaats vinden, willen wij daar op deze avond uitvoering aan geven. De noodzakelijke statutenwijziging wordt nu door notaris Mr. W.J. Doorn deskundig voorbereid. Het resultaat hiervan zal u in de vorm van een voorstel statutenwijziging ter goedkeuring worden voorgelegd. Tevens zal notaris Doorn de statuten kritisch doorlichten en, waar nodig, aanpassen. Wij zijn zeer erkentelijk dat hij ons daarbij wil ondersteunen en adviseren, waarvoor wij hem hierbij hartelijk dank zeggen. Van

de verdere aan de orde zijnde agendapunten voor deze vergadering zal onze secretaris u in zijn convocatie op de hoogte stellen. Tot slot geven wij u nog een overzicht van de bestuurssamenstelling in de periode van de oprichting van onze vereniging in 1978 tot heden.

VOORZITTER:

A.R. van der Graaf 16-2-1978 tot 28-9-1983.

G. van de Spoel 28-9-1-83 tot 4-4-1990.

H. J. van Beek 4-4-1990 tot 21-2-2005.

E. Lubbersen 2-10-2002 tot 21-2-2005. (Waarnemend voorzitter.)

SECRETARIS:

A. de Groot 16-2-1978 tot 15-11-1978.

J. W. P. van. Dijk 15-11-1978 tot 30-3-1994.

E. Lubbersen 30-3-1994 tot 1-9-2000.

D. J. van Wijngaarden 1-9-2000 tot heden.

PENNINGMEESTER:

F. A. Roest 16-2-1978 tot 17-3-1982.

J. Vonkeman 17-3-1982 tot 28-2-1996.

S. van Loo 28-2-1996 tot heden.

BESTUURSLEDEN:

J. W. P. v. Dijk 30-3-1994 tot 25-2-2004.

D. J van. Wijngaarden 23-2-2000 tot 1-9-2000.

E. Lubbersen 1-9-2000 tot 1-10-2002.

T. Hazeu - van Veldhuizen 25-2-2004 tot heden